

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- W Kalwarii Wileńskiej odnaleziono szczątki dziewięciu polskich żołnierzy **str. 2**
- Już można zgłaszać kandydatów do nagrody św. Krzysztofa **str. 6**

Rota

- Eliminacje rejonowe Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy 2023” już za nami **str. 1**

- 420. rocznica urodzin Augusta Kordeckiego, zakonnika, przeora klasztoru paulinów w Częstochowie **str. 21**

PRENUMERATA 2023

**Do 19 listopada
trwa prenumerata
na grudzień
2023 roku.**

**Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Cmentarze wileńskie – znajdź wirtualnie miejsce pochówku bliskich i znajomych

Wirtualna mapa wileńskich cmentarzy, stworzona na podstawie danych zebranych przez drony, z roku na rok staje się coraz bardziej aktualna, szczególnie w okresie zwiedzania cmentarzy podczas świąt listopadowych – Wszystkich Świętych i Zaduszek.

Z ogólnodostępnej usługi korzystają zarówno mieszkańcy Wilna planujący trasę zwiedzania cmentarzy, jak i obcokrajowcy. Teraz nie trzeba już długo chodzić po cmentarzach w poszukiwaniu tego czy

(Dokończenie na str. 5)

Z. Żdanowicz: inwestycyjne projekty w starostwach powinny być wykonane jeszcze w tym roku

3 listopada w Samorządzie Rejonu Wileńskiego odbyło się posiedzenie Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego. Komitet omówił wiele projektów, które będą przedstawione na najbliższym posiedzeniu

Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, które odbędzie się 15 listopada.

Jedno z pytań przedstawił przewodniczący frakcji AWPL-ZChR w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego Waldemar Urban. Dotyczyło ono nowych inwestycji w infrastrukturę dwóch kolejnych gmin:

Gmina Kowalczuki

Instalacja oświetlenia ulicznego we wsi Jażowo - 23 469,16 euro
Asfaltowanie odcinka ul. Nowej - 19 772,74 euro

(Dokończenie na str. 6)

Eliminacje Rejonowe XXXII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy 2023”

Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza „Kresy” nazywany też często „Świętem polskiej poezji” cieszy się wielką popularnością wśród młodzieży szkół polskich na Litwie.

(Dokończenie na str. 4)

W Kalwarii Wileńskiej odnaleziono szczątki dziewięciu polskich żołnierzy

Zespół pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej (IPN) zakończył drugi etap prac w Wilnie na terenie Kalwarii Wileńskiej. Przeprowadzone badania potwierdziły fakt spoczynania w tym miejscu szczątków polskich żołnierzy poległych w bitwie pod Krawczunami (operacja „Ostra Brama”), które pozostały po niedbale przeprowadzonej ekshumacji w 1979 r. Przy szczątkach odnaleziono liczne artefakty, w tym polskie orzelki i medaliki - donosi IPN.

Polegli żołnierze Armii Krajowej zostali pochowani na terenie Kalwarii Wileńskiej w zbiorowych mogiłach, przy figurze Matki Bożej. Według różnych źródeł pochowano tam od 30 do 76 osób. Niespełna dwadzieścia lat po wojnie Sowieci zniszczyli teren Kalwarii burząc kaplice i obiekty kultu religijnego.

W 1979 r. w miejscu pochówku żołnierzy przeprowadzono ekshumację. Wydobyte szczątki prze-

niesiono na pobliski cmentarz przy kościele kalwaryjskim. 18 listopada 1990 r. staraniem Związku Polaków na Litwie na miejscu pierwotnej mogiły powstało istniejące do dziś upamiętnienie w postaci kamiennych tablic, na których wyryto nazwiska lub pseudonimy blisko 40 poległych żołnierzy.

Tegoroczne badania IPN jednoznacznie potwierdziły, iż prace ekshumacyjne w 1979 r. zostały

wykonane nieprawidłowo. Ekshumacja została przeprowadzona wówczas przy użyciu koparki, co skutkowało zniszczeniem grobu polskich żołnierzy i przeniesieniem na pobliski cmentarz wyłącznie części spoczywających tam szczątków.

Prace BPiI IPN w Kalwarii Wileńskiej będą kontynuowane wiosną 2024 roku.

Na podst. IPN

Oto najwięksi podatnicy na Litwie

Najwięcej podatków do kasy państwa zapłaciły w tym roku takie firmy jak „Orlen Lietuva”, „Ignitis”, „Okseta” – donosi dziennik „Verslo žinios”, powołując się na dane Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI). VMI opublikowała listę firm, które za trzy kwartały tego roku w największym stopniu zasilili budżet państwa.

Pierwszą pozycję na liście zajmuje „Orlen Lietuva”, który w okresie styczeń-wrzesień przekazał na konto VMI ponad 387 mln euro. W tym samym okresie 2022 roku, wyróżniającym się wyjątkowo wysokimi

cenami paliw, „Orlen Lietuva” zapłacił 439 mln euro podatków – odnotowuje się w publikacji vz.lt.

Drugim co do wielkości podatnikiem w okresie styczeń-wrzesień tego roku był dostawca gazu ziemnego i energii elektrycznej „Ignitis”, należący do zarządzanej przez państwo „Ignitis grupė”. Firma „Ignitis” zapłaciła prawie 248 mln euro podatków. W tym samym okresie ubiegłego roku „Ignitis” zapłacił 273 mln euro podatków.

Trzecia na liście była firma paliwowa „Okseta” (233,7 mln euro podatków), czwarta – firma wy-

robów tytoniowych „Philip Morris Baltic” (177,6 mln euro), dalej plasuje się sieć stacji benzynowych „Circle K Lietuva” (176,4 mln euro) i „Klaipėdos nafta” (174,8 mln euro).

Łącznie za trzy kwartały tego roku osoby prawne zapłaciły do kasy państwa 11,1 mld euro. To o 3,3 proc. więcej niż w tym samym okresie 2022 roku.

Na podst. ELTA

Wzrost cen mieszkań – Litwa jednym z liderów w Europie

Według analityków „Swedbanku” dla gospodarstwa domowego o średnich dochodach mieszkanie o powierzchni 50 m² w nowym budownictwie nie jest już osiągalne. W ciągu trzech lat ceny nowo wybudowanych mieszkań w Wilnie wzrosły o ponad 60 procent.

W lipcu tego roku w Wilnie sprzedano zaledwie 69 nowych mieszkań, tymczasem rok temu w tym samym miesiącu sprzedano ich aż 565, tak więc sprzedaż spadła o 86 proc. Nie wpłynęło to jednak na obniżenie, wręcz przeciwnie, średnia cena wzrosła o kolejne 3,7 proc., tj. do

3122 euro za metr kwadratowy.

W całym kraju o 21 procent rocznie spadła także sprzedaż indywidualnych domów mieszkalnych – z 9 tys. do 7,1 tysięcy.

Przyczyny takiego spowolnienia na rynku nieruchomości łatwo wytłumaczyć – od stycznia 2021 r. do września 2023 r. z po-

wodu inflacji realne dochody osób pracujących prawie nie rosły, a oprocentowanie kredytów mieszkaniowych wzrosło 3-krotnie – z 2 proc. do 6 procent na rok.

Z kolei, według danych Państwowej Agencji Danych, od pierwszego kwartału 2020 r. do drugiego kwartału 2023 r. ceny nowo wybudowanych mieszkań na Litwie wzrosły o 55 proc., a w Wilnie aż o 62 proc. . W ciągu ostatnich trzech lat Litwa stała się jednym z liderów w Europie pod względem cen mieszkań, wyprzedzili nas jedynie rekordziści inflacji – Turcja i Węgry.

Na podst. lrt.lt

Przewiduje się, że Europejski Bank Centralny obniży stopy procentowe w kwietniu

Główny ekonomista Swedbanku, Nerijus Mačiulis, twierdzi, że Europejski Bank Centralny (EBC) w najbliższej przyszłości będzie zmuszony „odwrócić sytuację” i mówić nie o ograniczaniu popytu, ale o wspieraniu i promowaniu gospodarki strefy euro. Przewiduje on, że EBC obniży stopy procentowe już w kwietniu przyszłego roku.

„Inflacja spadła teraz znacznie bardziej niż przewidywał EBC, bo we wrześniu przewidywał, że w przyszłym roku średnioroczna inflacja wyniesie powyżej 3 proc., teraz spada już poniżej 3 proc., a w niektórych krajach panuje deflacja. Patrząc na wiele wstępnych wskaźników, widzimy, że w ciągu najbliższych miesięcy na Litwie trend deflacyjny będzie się pogłębiał, a na początku przyszłego roku inflacja spadnie poniżej 2 proc.” – powiedział w poniedziałek w wywiadzie radiowym N. Mačiulis.

„Podobne tendencje będą widoczne w całej strefie euro. Nasza obecna prognoza przewiduje, że EBC obniży podstawowe stopy procentowe w kwietniu i zmniejszy je dość szybko, bo do końca przyszłego roku, do około 2,5 procent.” – mówił.

Pod koniec października zarząd główny EBC, po dziesięciu kolejnych podwyżkach, podjął decyzję o pozostawieniu wszystkich trzech głównych stóp procentowych na niezmiennym poziomie.

Na podst. ELTA

Ruch kolumn wojskowych na drogach. Rozpoczynają się ćwiczenia w Podbrodziu

Do 9 listopada na poligonie w Podbrodziu odbywają się międzynarodowe ćwiczenia wojskowe „Strong Griffin 2023”, organizowane przez brygadę piechoty sił lądowych „Žemaitija” – podaje Wojsko Litewskie.

Jak podano, w ćwiczeniach weźmie udział ponad 2200 żołnierzy i 300 jednostek sprzętu wojskowego: czołgi Abrams, transportery opancerzone M113, amerykańskie bojowe wozy piechoty Bradley, polskie transportery opancerzone Rosomak, pojazdy terenowe ogólnego przeznaczenia HMMWV, pojazdy zaopatrzeniowe i administracyjne.

Celem tych manewrów jest przygotowanie jednostek Brygady Piechoty „Žemaitija” do planowania i prowadzenia działań obronnych we współpracy z jednostkami przydzielonymi i sojusznymi w kontekście obronności państwa. Współpraca ta obejmuje wspólne szkolenia, planowanie i realizację działań, zapewniając gotowość do przeciwdziałania się pojawiającym się zagrożeniom.

Wojsko Litewskie informuje także mieszkańców, że w związku z ćwiczeniami planowany jest wzmożony ruch pojazdów wojskowych na drogach z Radziwiliszek i Taurógów w kierunku poligonu w Podbrodziu (rejon święciański).

Przemieszczanie się żołnierzy i pojazdów wojskowych na poligonie w Podbrodziu i jego okolicach planowane jest także w inne dni ćwiczeń, a także słychać będzie latające śmigłowce wojskowe.

Na podst. kariuomene.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Zorza nad Polską zachwyciła obserwatorów

Także Lubuscy Łowcy Burz zachwycali się w mediach społecznościowych pięknym zjawiskiem zorzy w Polsce. Zdjęcia zostały również zamieszczone na FB Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Za zdjęcia są wdzięczni wszyscy, którzy mieli utrudnio-

ną obserwację z powodu zachmurzenia. Jak mówią internauci, zorza była widoczna w weekend m.in. w małopolskim i podkarpackim.

Jak podaje Wikipedia, rozróżnia się typy systematyczne zórz: pasma, łuki, kurtyny, promienie, korony i inne. Stwierdzono emi-

sje w zakresie barwy niebieskiej, zielonej, żółtej i czerwonej, a bardzo często białej. Kolor zjawiska jest skutkiem różnej intensywności linii emisyjnych. Kolor zorzy zależy od rodzaju gazu oraz od wysokości, na jakiej występuje zjawisko.

Na podst. **Nasz Dziennik**

Z powodu grypy do szpitala trafiło 6 dzieci

W ostatnim tygodniu (23-29 października) nieznacznie wzrosła liczba osób chorych na gripę, ostre infekcje górnych dróg oddechowych i choroby Covid-19 – zapadalność na te choroby osiągnęła 1199,77 przypadków na 100 tysięcy mieszkańców – podaje Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

Tydzień wcześniej (16-22 października) ogólna zapadalność wyniosła 1166 przypadków na 100 tys. mieszkańców.

Najmniej chorych było w rejonie uciańskim, najwyższa w wileńskim.

Z powodu grypy hospitalizowano 11 osób: 6 dzieci (0-17 lat) i 5 osób powyżej 65. roku życia.

Ani jedna osoba nie była le-

czona na oddziałach intensywnej terapii.

Na podst. **nvsc.lt**

Michał Rudnicki nie jest już dyrektorem „Orlen Lietuva”

Dyrektor generalny „Orlen Lietuva” Michał Rudnicki z dniem 31 października został odwołany z zajmowanego stanowiska – podaje lrt.lt.

Rudnicki potwierdził dla portalu, że został odwołany ze stanowiska dyrektora generalnego „Orlen Lietuva”, nie podał jednak przyczyn zwolnienia.

Na platformie LinkedIn Rud-

nicki napisał, że jest „otwarty na nowe wyzwania i doświadczenia”.

Michał Rudnicki kierował „Orlen Lietuva” od 2018 roku.

Zakład przetwórstwa ropy naftowej w Możejkach „Orlen Lietuva” jest największym płatnikiem podatków do budżetu Litwy. 100 proc. udziałów spółki należy do PKN Orlen.

Fot. **Marian Paluszkiewicz**

Na terenie placówek granicznych w Powiewiörce i Święcianach zostanie odnowiony system monitoringu granic

Komisja Europejska wydzieliła 9,3 mln euro na modernizację elektronicznego systemu monitorowania granic na 84,4-kilometrowym odcinku granicy Litwy z Białorusią w okolicach Powiewiörki i Święcian.

Komisja Europejska kilka dni temu podjęła decyzję w sprawie złożonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych RL wniosku i przeznaczyła 9,3 mln euro środków unijnych z programu wsparcia finansowego zarządzania granicami i polityki wizowej,

na realizację projektu Państwowej Straży Granicznej „Modernizacja systemu elektronicznego monitoringu granic, etap II”.

W trakcie realizacji projektu na 84,4-kilometrowym odcinku placówek granicznych w Powiewiörce i Święcianach prowadzone będą prace związane z odnowieniem zainstalowanych wcześniej systemów elektronicznego monitoringu.

Obecnie granica Litwy z Białorusią jest pod wzmoczoną ochroną. Granica z Białorusią jest w 100 proc. monitorowana przez nowoczesne systemy monitoringu granicznego, niemal rok temu na granicy zbudowano fizyczną barierę.

Na podst. **vrm.lrv.lt**

Kontrowersyjny szef Państwowej Inspekcji Językowej nie zamierza podawać się do dymisji

Szef Państwowej Inspekcji Językowej (VKI) Audrius Valotka odrzuca wezwanie ministra kultury Simona Karirysa do podania się do dymisji – podaje BNS.

„Dzisiaj rano odpowiedziałem, że nie przyjmuję jego propozycji” – powiedział Valotka w piątek dla BNS. – Ani uznaję, ani nie uznaję tej uwagi. Jest uwaga i... to już przeszłość, nie będę się tym przejmował.”

Minister powtarza, że współpraca z Valotką nie jest już możliwa.

W zeszłym tygodniu Ministerstwo Kultury zaproponowało Valotkę rozwiązanie stosunku pracy w VKI za obopólnym porozumieniem. Takie pismo skierowano mu po jego wypowiedzi na konferencji, podczas której szef VKI lekceważąco wypowiadał się na temat taksówkarzy mówiących w językach „Czurków”. Valotka twierdził, że nie powiedział „Czurków”, ale „Turków”.

Szef VKI nie po raz pierwszy spotkał się z krytyką za swoje wypowiedzi. W sierpniu komisja powołana przy Ministerstwie Kultury skierowała do Valotki zawiadomienie w związku z jego wystąpieniami w audycji radiowej, podczas której powiedział, że tablice z polskimi nazwami wsi w rejonie wileńskim nie tylko zaznaczają historyczne okupowane przez Polaków tereny, ale także naruszają litewskie ustawy i dlatego mają zostać usunięte. Szef VKI porównał również te tablice z oznakowaniem okupowanych przez Rosję terytoriów Donbasu.

A w marcu br. VKI spotkała się z krytyką z powodu pisma skierowanego do państwowych instytucji, w którym stwierdzono, że planowane jest rozpoczęcie sprawdzania znajomości języka litewskiego wśród uchodźców wojennych z Ukrainy, pracujących na Litwie.

Na podst. **BNS**

Komisja ds. desowietyzacji oceni ponad 15 obiektów na terenie całej Litwy

Międzyresortowa komisja do spraw desowietyzacji na wniosek mieszkańców i samorządów oceni ponad 15 obiektów pamięci historycznej na terenie całej Litwy.

Jak wskazano, komisja rozpatrzy wniosek mieszkańca w sprawie tablicy pamiątkowej dla plastików: Bronė Mingailaitė-Uogintienė, Broniusa Uogintasa, Broniusa Uogintasa Jr.

Będzie też rozpatrywany wniosek Samorządu Rejonu Olickiego o ocenę pomnika Juozasa Vitkasa, tablicy pamiątkowej kołchozu „Galiūnas” i pomnika poległym za ustanowienie władzy radzieckiej na Litwie na cmentarzu miasta Simnas.

Na wniosek Samorządu Rejonu Pokrojskiego omówione zostaną nazwy 8 ulic – V. Montvilos, P. Stripeikos, P. Cvirkos, L. Giros, S. Nėries, J. Janonio oraz J. Janonio w Linkuvė i S. Nėries w miasteczku Rozalimas.

Na posiedzeniu rozpatrzona zostanie także prośba mieszkańca Wisagini o ocenę nazw ulic w Wisagini: Kosmoso, Partizanų, Taikos, Tarybų i Veteranų.

1 maja tego roku weszła ustawa o desowietyzacji. Jest stosowana wobec uwiecznionych lub przedstawianych w dowolnej formie osób, symboli, informacji, które propagują reżimy totalitarne, autorytarne i ich ideologie.

Fot. **wikimedia commons.org**

NOWINY znad Solczy

Tajemnice Kosmosu: spotkanie z Henrykiem Siewicem

27 października stał się wyjątkowym dniem dla uczestników projektu „Śladami polskich astronomów”. Tego dnia mieli oni okazję spotkać się z doświadczonym astronomen – entuzjastą z Wileńszczyzny, Henrykiem Siewicem, który podzielił się swoją pasją do kosmosu i niezwykle osiągnięciami w dziedzinie astronomii.

Spotkanie z Henrykiem Siewicem było niezwykle inspirującym doświadczeniem dla młodych uczestników projektu. Część teoretyczna tego spotkania była oparta na prezentacji zawierającej aż 220 zdjęć, które przybliżyły uczestnikom życiorys i osiągnięcia tego pasjonata

astronomii. To był prawdziwy przegląd historii jego pasji, od dziecięcego zainteresowania tajemnicami kosmosu, które przekształciło się w dojrzałą pasję.

Henryk Siewicz zbudował własne obserwatorium astronomiczne i własnoręcznie wykonał jeden z największych teleskopów na Litwie. To imponujące osiągnięcie samo w sobie, ale to jeszcze nie koniec jego dokonań. Z poddasza swojego domu jako pierwsza osoba na Litwie odkrył nowego czerwonego karła, co zostało potwierdzone przez Centralne Biuro Telegramów Astronomicznych z siedzibą w USA. Nowej gwiazdzie nadano imię Siewicz, co stanowi hołd dla jego wkładu w rozwijanie wiedzy o wszechświecie.

Ale to nie koniec historii, również restaurował teleskop w obserwatorium astronomicznym w Molatach i teleskop w przedwojennym obserwatorium w Wilnie. Dzięki swojej pasji i zaangażowaniu przyczynił się do zachowania dziedzictwa astronomicznego na Litwie i do dalszego rozwoju astronomii w kraju.

Noc z 27 na 28 października była wyjątkowym momentem podczas spotkania. Uczestnicy mieli okazję dokonywać własnych obserwacji nocnego nieba pod czujnym okiem Henryka Siewicza, korzystając z udostępnionego przez gospodarza sprzętu astronomicznego. To niezwykle doświadczenie pozwoliło uczestnikom z bliska przyjrzeć się gwiazdom, planetom i innym kosmicznym tajemnicom, wzbogacając ich wiedzę na temat nieba nocnego i astronomii.

Ponadto, w trakcie dwudniowego biwaku zorganizowano pojedynek intelektów, który opierał się na informacjach zdobytych podczas trzech wyjazdów edukacyjnych. Uczestnicy mieli okazję wykorzystać swoją wiedzę i kreatywność, aby stworzyć plakaty odzwierciedlające podobieństwa i różnice w pracy astronomów XV, XIX i XXI wieków. To doskonała okazja do integrowania wiedzy teoretycznej z praktycznymi umiejętnościami.

Spotkanie z Henrykiem Siewicem było nie tylko okazją do pogłębienia wiedzy o astronomii, ale także do zainspirowania się pasją i determinacją jednostki, która swoją miłość do kosmosu przekształciła w konkretne osiągnięcia. To doskonały przykład, jak marzenia i zainteresowania mogą prowadzić do fascynujących odkryć i sukcesów w dziedzinie nauki. Projekt „Śladami polskich astronomów” wzbogacił młodych uczestników o doświadczenie, które z pewnością pozostawi trwałe ślady w ich sercach i umysłach.

Dofinansowano przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministra Edukacji i Nauki.

Beata Zarumna

Stronę przygotował Andrzej Kołosowski

Eliminacje Rejonowe XXXII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy 2023”

(Dokończenie ze str. 1)

Popularność konkursu wynika z tego, iż sprzyja on rozwojowi zdolności recytatorskich uczniów, pobudza zainteresowanie poezją, zachęca do przezwycięzania własnej nieśmiałości poprzez występy przed publicznością oraz służy promocji języka polskiego.

W tym roku Rejonowe Eliminacje XXXII Konkursu Recytatorskiego im. A. Mickiewicza „Kresy 2023” odbyły się 27 października w Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach. Do zmagania poetyckich przystąpiło 50 uczniów z dziewięciu placówek oświatowych rejonu. Przybyłych uczestników konkursu oraz nauczycieli przywitali Waldemar Śliżewski, wicemer rejonu solecznickiego oraz Regina Markiewicz, kierownik Wydziału Oświaty i Sportu Samorządu Rejonu Solecznickiego. W swoich przemówieniach podkreślali ważność poznawania literatury polskiej, jej piękna i światła wartości. Życzili też wszystkim uczestnikom udanych występów.

Przypominamy, iż uczestnicy konkursu rywalizowali w czterech kategoriach wiekowych: dzieci do lat 7, dzieci od 8 do 12 lat, młodzież od 13 do 15 lat oraz młodzież powyżej 16 roku życia.

Wyniki XXXII Konkursu Recytatorskiego im. A. Mickiewicza „Kresy 2023”

I grupa wiekowa (do lat 7)

I miejsce – Adam Jurgo, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Ingrida Staniulienė)

II miejsce – Gabriela Tyszkiewicz, Gimnazjum im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach (naucz. Alicja Staszewska)

III miejsce – Vinga Byčinskytė, Gimnazjum im.

Michała Balińskiego w Jaszunach (naucz. Regina Miłosz)

Wyróżnienie:

Gabriel Bumbul, Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach (naucz. Regina Miłosz)

II grupa wiekowa (od 8 do 12 lat)

I miejsce – Nikoľe Giniewicz, Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach (naucz. Barbara Rodziewicz)

II miejsce – Elzė Maria Danielė, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Lilija Kutysz)

III miejsce – Adriana Songin, Gimnazjum im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach (naucz. Irina Aszakiewicz)

Wyróżnienia:

Patrycja Barkowska, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Zenona Minakowska)

Olgierd Glubs, Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach (naucz. Krystyna Turkot)

Magda Danielė, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Wiesława Komoliubienė)

III grupa wiekowa (od 13 do 15 lat)

I miejsce – Julia Celestyna Turowska, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Waclawa Iwanowska)

II miejsce – Izabela Uczkuroń, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Waclawa Iwanowska)

III miejsce – Greta Manujlova, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Lilija Kutysz)

Wyróżnienia:

Magdalena Galiń, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Iwona Nowikiewicz)

Ewa Butrym, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Waclawa Iwanowska)

Tomasz Suckiel, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Alicja Turowska)

Dominika Petrauskaitė, Gimnazjum w Ejszyszkach (naucz. Alicja Turowska)

IV grupa wiekowa (od lat 16)

I miejsce – Oliwia Szarkowska, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Iwona Nowikiewicz)

II miejsce – Tomas Michalcevičius, Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach (naucz. Krystyna Turkot)

III miejsce – Marija Jundo, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach (naucz. Bożena Bandalewicz)

Wyróżnienia:

Ewelina Wideiko, Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wace (naucz. Aleksandra Bojarin)

Gloria Tomaszewicz, Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach (naucz. Krystyna Turkot)

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczniom za przygotowanie się i poświęcony czas oraz za piękne występy i promocję języka ojczystego. Składamy również podziękowanie jury, a także wszystkim nauczycielom czuwającym nad przygotowaniem i przebiegiem konkursu.

Przypominamy, iż wyłonieni zwycięzcy będą reprezentowali rejon solecznicki podczas zmagania krajowych 9 listopada w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Aleksandra Bojarin,

nauczyciel metodyk języka polskiego z Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wace

Akcja sadzenia narcyzów w Solecznikach

Wiele osób zapewne pamięta kwitnące w centrum Solecznik narcyzy, które wczesną wiosną zachwycały mieszkańców i gości miasta. W tym roku gmina solecznicka kontynuuje inicjatywę upiększania miasta i wspólnie z uczniami klas dziewiątej i jedenastej Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego posadzono kolejne 1500 żonkili.

Starosta Mirosław Niewierkiewicz rozdał młodzieży szkolnej rękawiczki i narzędzia, wyjaśnił, jak prawidłowo wykopać dół na cebulkę i jak ją posadzić. Młodzi ludzie zabrali się do pracy. Pomagały im pracownice firmy „Tvarkyba”, które na co dzień utrzymują porządek w mieście, podlewają kwiaty.

- Wiosną widzieliśmy, jak pięknie wyglądało nasze miasto, plac centralny, gdy zakwitły

żonkile i szafirki. Kontynuujemy pracę i znów sadzimy kwiaty cebulowe. Widzimy, że pomysł bardzo przypadł do gustu naszym mieszkańcom, goście także zachwycali się kwietnikiem. A więc chcę ucieszyć, że następnej wiosny będzie więcej kwiatów – mówi Mirosław Niewierkiewicz,

starosta gminy solecznickiej.

Według niego, sadzenie kwiatów cebulowych organizowane jest przy zaangażowaniu młodzieży. W ten sposób kultywuje się miłość do własnego miasta, uczy szacunku do pracy innych, a także daje możliwość bycia dumnym z własnej pracy.

Cmentarze wileńskie – znajdź wirtualnie miejsce pochówku bliskich i znajomych

(Dokończenie ze str. 1)
innego grobu – dokładne współrzędne można znaleźć w Rejestrze Cmentarzy Miasta Wilna.

Wszystkie 43 cmentarze, zarządzane przez Samorząd Miasta Wilna, na których nadal odbywają się pochówki, zostały zdigitalizowane.

„Wcześniej informacje o zmarłych i miejscach ich pochówku można było znaleźć jedynie w księgach papierowych prowadzonych przez spółki, administrujące cmentarze. Nawet jeśli nie wiesz dokładnie, na którym cmentarzu pochowana jest dana osoba, wyszukiwanie jest teraz sto razy łatwiejsze – nie musisz już jeździć po cmentarzach, błąkać się wśród grobów czy też długo przesiadywać nad księgami” – mówi Justinas Jasiūnas, menedżer produktu w firmie „Vilniaus planas”, która rozwija procesy digitalizacji w stolicy.

Specjalista dodaje, że wraz ze zbliżaniem się Zadzuszek do rejestru zagłada kilkadziesiąt razy więcej użytkowników niż zwykle, dlatego jest to produkt wirtualny, który daje społeczeństwu ogromne korzyści.

Mapa jest popularna wśród Litwinów, mieszkających za granicą

Wilma Budėnienė, przedstawicielka „Laidojimo paslaugų cen-

tras” powiedziała, że podczas pandemii koronawirusa otrzymywała od Litwinów mieszkających za granicą coraz więcej próśb o zapiekanie się grobami swoich bliskich lub po prostu o zapalenie znicza, ponieważ nie zawsze

sami nie potrafili podać dokładnego nazwiska lub imienia. Ponadto, jeśli cmentarz jest stary, napisy na nagrobkach bywają już nieczytelne. Obecnie wystarczy po prostu znaleźć grób w Rejestrze Cmentarzy Miasta

niekiedy trzeba pochować osoby samotne lub nie mające krewnych na Litwie. W takim przypadku, jeśli bliscy mieszkają poza granicami Litwy, po pochówku otrzymują dokładne informacje o miejscu pochówku i jego lokalizacji.

mogli sami przyjechać do kraju i tym się zająć.

„Czasami trudno było ustalić, gdzie pochowani są ich bliscy – zwracający się nie tylko nie potrafili dokładnie określić, gdzie znajduje się grób, ale cza-

Wilna, a więc i ci, którzy chcą oddać cześć zmarłym, zgłaszają się odważniej i nasza praca stała się łatwiejsza” – mówi Budėnienė.

Zdaniem przedstawicielki „Laidojimo paslaugų centras”,

Zarejestrowano każdy nagrobek

„Podczas tworzenia mapy specjaliści „Vilniaus planas” musieli posługiwać się również dronami. W ten sposób powstały ortofoto-

grafie cmentarzy, według których sporządzono plany cmentarza, a każdy nagrobek został sfotografowany osobno.

Później, po zdigitalizowaniu wszystkich ksiąg metrykalnych i wprowadzeniu ich do bazy danych, powiązано je z miejscami pochówku. Proces ten trwał cztery lata.

Ponadto istnieje możliwość wyszukiwania zmarłych w rejestrze zarówno cyrylicą, jak i alfabetem hebrajskim, gdyż digitalizacji poddano nie tylko cmentarze katolickie, ale także prawosławne, karaimskie i tatarskie.

„Możesz znaleźć groby bliskich, nawet jeśli nie znasz dokładnego nazwiska. Często, jeśli informacja jest zapisana na nagrobkach cyrylicą, w księgach jest ona prezentowana w języku litewskim – a w systemie wszystko jest już połączone” – tłumaczył Jasiūnas.

Wirtualny rejestr stołecznych cmentarzy jest na bieżąco aktualizowany i uzupełniany, dlatego w przypadku zauważenia nieścisłości na temat zmarłego mieszkańcy proszeni są o kontakt ze specjalistami lub przesłanie informacji w sprawie zaktualizowanego nagrobka.

Wykaz cmentarzy miejskich Wilna znajdziesz na stronie internetowej <https://zemelapiai.vplanas.lt/kapines/>.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wskazał kandydata na premiera

Po spokojnej analizie i przeprowadzonych konsultacjach postanowiłem powierzyć misję sformowania rządu premierowi Mateuszowi Morawieckiemu. Tym samym zdecydowałem o kontynuowaniu dobrej tradycji parlamentarnej, zgodnie z którą to zwycięskie ugrupowanie jako pierwsze otrzymuje szansę utworzenia rządu – powiedział w wygłoszonym orędziu prezydent RP Andrzej Duda.

Na wstępie swojego wystąpienia prezydent odniósł się do rekordowej frekwencji w tegorocznych wyborach do Sejmu i Senatu, która wyniosła ponad 74 procent.

– To znakomity wynik. Rekordowa frekwencja wyborcza potwierdziła, że demokracja w Polsce jest dzisiaj silniejsza niż kiedykolwiek. To wielkie zobowiązanie dla wszystkich parlamentarzystów, niezależnie od opcji politycznej, którą reprezentują – zaznaczył.

Andrzej Duda poinformował, że na stanowisko marszałka Seniorsa Sejmu X kadencji wyzna-

czył posła Marka Sawickiego z PSL.

– Zdecydowałem o powierzeniu tej ważnej i prestiżowej funkcji panu posłowi Markowi Sawickiemu z Polskiego Stronnictwa Ludowego, który został wybrany z listy komitetu wyborczego Trzecia Droga. Pan Marek Sawicki ma najdłuższy staż poselski. Reprezentuje swoich wyborców w Sejmie nieprzerwanie od

30 lat. Jako poseł, ale także minister rolnictwa dał się poznać jako człowiek dialogu i współpracy. Dlatego jestem przekonany, że godnie będzie reprezentował w tym szczególnym dniu posłów ze wszystkich ugrupowań, a pierwsze obrady nowego Sejmu będą przebiegać sprawnie i w uroczystej atmosferze – podkreślił.

Prezydent RP przypomniał, że po wyborach parlamentarnych –

w związku z faktem, iż żadna partia nie uzyskała samodzielnej większości – odbył serię spotkań w Belwederze z przedstawicielami wszystkich ugrupowań, które zdobyły mandaty w Sejmie. Podczas tych rozmów okazało się, że zarówno PiS, jak i trzy partie opozycyjne (PO, Trzecia Droga i Lewica) zapewniły, że mają zarówno kandydatów na stanowisko premiera, jak również posiadają większość sejmową.

– Po spokojnej analizie i przeprowadzonych konsultacjach postanowiłem powierzyć misję sformowania rządu premierowi Mateuszowi Morawieckiemu. Tym samym zdecydowałem o kontynuowaniu dobrej tradycji parlamentarnej, zgodnie z którą to zwycięskie ugrupowanie jako pierwsze otrzymuje szansę utworzenia rządu – tak, jak zapowiadałem w trakcie kampanii wyborczej, i tak, jak to zawsze miało miejsce od czasu uchwalenia obowiązującej Konstytucji RP – wyjaśnił Andrzej Duda.

Szef państwa polskiego przypomniał, że to Konstytucja RP re-

guluje kolejne kroki powołania rządu.

– Jeżeli misja przedstawiciela Prawa i Sprawiedliwości się nie powiedzie, wówczas w kolejnym kroku to Sejm wybierze kandydata na premiera, a ja niezwłocznie powołam go na to stanowisko. Wszystkie konstytucyjne zasady i terminy zostaną dochowane – zapewnił.

Prezydent RP podkreślił, że zależy mu na dobrej współpracy z nowym parlamentem i Radą Ministrów.

– Niezależnie od tego, jaka ostatecznie zostanie wyłoniona większość parlamentarna i kto utworzy rząd. Dobra współpraca jest szczególnie potrzebna w obszarach szeroko pojętego bezpieczeństwa i spraw międzynarodowych. Drzwi Pałacu Prezydenckiego były i będą zawsze otwarte dla wszystkich, którzy chcą współpracy w najważniejszych dla Polski sprawach – powiedział Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

radiomaryja.pl

Fot. **Jakub Szymczuk/KPRP**

Z. Żdanowicz: inwestycyjne projekty w starostwach powinny być wykonane jeszcze w tym roku

Żwirowanie na ul. Pokojowej - 10 456,75 euro

Instalacja oświetlenia ulicznego we wsi Kałaboryszki, ul. Tabolina - 14 000,00 euro

Asfaltowanie ul. Polnej - 4 304,90 euro

Gmina Bezdany

Uporządkowanie prac melioracyjnych przy urządzeniu odcinka drogi we wsi Dębówka

na te cele. Waldemar Urban wyraził też zaniepokojenie z powodu decyzji dyrektora administracji samorządowej, inicjującej sprawdzenia działalności starostów, którzy zgłosili swoje propozycje do projektu na październikowej radzie. Przypomniał, że podczas posiedzenia rady dyrektor administracji Władysław Kondratowicz był nieobecny z powodu wyjazdu do Włoch, a po

dzeniu przewodniczący Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Zygmunt Żdanowicz podkreślił, że wszystkie projekty w starostwach muszą być wykonane jeszcze w tym roku, a także zaznaczył, że głos społeczności będzie uwzględniany, radni nadal będą ubiegać się o finansowanie i wykonanie niezbędnych projektów inwestycyjnych. Przewodniczący komitetu podziękował społeczność starostw za współpracę z radnymi i za ich oddolne inicjatywy.

Podczas ostatniego posiedzenia, 20 października, Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego absolutną większością zagłosowała za wniesionymi przez frakcję AWPL-ZChR poprawkami w sprawie przekierowania środków budżetowych na potrzeby mieszkańców gmin. Dbając o interesy wspólnot lokalnych i reagując na ich prośby, frakcja wniosła znaczące poprawki do projektu uchwały w sprawie przekierowania środków budżetowych na potrzeby mieszkańców gmin łącznie na sumę 3,5 miliona euro, kierując ich na ważne inwestycje, na które czekają mieszkańcy gmin. Przed zgłoszeniem tego projektu uchwały dyskutowali o ważnych kwestiach z mieszkańcami i przedstawicielami gmin. Wniezione propozycje w większości dotyczą budowy, rozbudowy, remontu dróg oraz oświetlenia ulic. Propozycje radnych polskiej partii obejmują następujące obiekty (gmina, prace, wartość):

Gmina Szatarniki:

Zakończenie prac asfaltowania ul. Rieczna, wieś Czarnopolany - 90 346,16 euro;

Asfaltowanie drogi ul. Strumyczej we wsi Łoźniki - 21 718,44 euro;

Asfaltowanie drogi ul. Wysockiej we wsi Łoźniki - 103 254,12 euro.

Gmina Sużany:

Instalacja oświetlenia ulicznego w zaścianku Murowanki - 13 130,51 euro;

Instalacja oświetlenia ulicznego we wsi Naszuncy - 31 119,30 euro;

Prace remontowe drogi żwirowanej w zaścianku Murowanki - 34 339,56 euro;

Prace remontowe przepustów drogi na skrzyżowaniu z drogą krajową we wsi Traszki - 6 392,87 euro;

Naprawa bocznej drogi przy ul. Szyrwina we wsi Dwajliny - 59 428,88 euro;

Prace remontowe drogi żwirowanej we wsi Podkrzyże - 4 916,35 euro;

Asfaltowanie drogi wsi Dwailiny - Podubie - Unguryski - Stankowszczyzna - 82 563,87 euro.

Gmina Rudomino:

Wykończenie instalacji oświetlenia przy ul. Panoramowej - 25 331,75 euro;

Wykończenie asfaltowania ul. Długiej - 64 916,30 euro; Oświetlenie przystanków autobusowych we wsiach Szwajcary i Daubiany - 10 650,00 euro.

Gmina Zujuny:

Asfaltowanie ul. Zielonej - 282 029,16 euro;

Asfaltowanie ul. Starych Gudel we wsi Gudele - 98 823,35 euro;

Asfaltowanie ul. Kaplicznickiej we wsi Kapliczniki - 176 159,17 euro;

Ułożenie chodnika przy ul. Sałaty we wsi Sałaty - 111 482,22 euro.

Gmina Rukojnie:

Instalacja oświetlenia przy ul. Jodziskiej i Rudomińskiej we wsi Jodziszki - 73 000 euro.

Miasto Niemenczyn:

III etap asfaltowania ul. A. Mickiewicza - 150 000 euro.

Gmina Mariampol:

II etap asfaltowania ul. Brzozowej we wsi Predtecczenka - 530 720,16 euro.

Gmina Niemenczyn wiejski:

Ułożenie chodników dla pieszych w skwerach wsi Rudowsie i Kreiwołwrze - 164 620,00 euro;

Naprawa żwirówki VL0504 - 94 364,49 euro;

Prace remontowe ulicy Wilii we wsi Kreiwołwrze - 413 847,01 euro.

Gmina Mejszagola:

Naprawa żwirówki we wsi Kszywy - 54 027,71 euro.

Gmina Ławaryszki:

Ukończenie asfaltowania ulic Zarzecznej i Słonecznej we wsi Słoboda - 305 904,33 euro.

Gmina Bujwidze:

Ukończenie asfaltowania ulicy Świętnickiej we wsi Świętniki - 120 000,00 euro.

Gmina Rzesza:

Asfaltowanie ulicy Wiosennej w Wielkiej Rzeszy - 130 426,13 euro;

Instalacja oświetlenia przy ul. Zielonej w Wielkiej Rzeszy - 73 000,00 euro.

Gmina Czarny Bór:

Asfaltowanie parkingu na nowym cmentarzu, wyłożenie kostki brukowej i urządzenie drogi dojazdowej - 207 547,45 euro.

Przypominamy, że po marcowych wyborach, w których mieszkańcy obdarzyli największym zaufaniem właśnie AWPL-ZChR, jej frakcja ma zdecydowaną większość: 18 na 31 radnych w Radzie, która jest najwyższym organem zarządzającym rejonem. Dzięki temu to Rada przyjmuje decyzje i przeznacza środki na projekty ważne i potrzebne dla mieszkańców rejonu.

Przewodniczący frakcji W. Urban zaznaczył, że obowiązkiem dyrektora W. Kondratowicza jest przede wszystkim udział w posiedzeniach rady, a wyjazdy i inne sprawy prywatne należy dostosowywać do posiedzeń rady

ul. Bludikalnio - 55 000,00 euro
Asfaltowanie ul. Przyjaźni - 53 487,74 euro

Podczas posiedzenia komitetu przewodniczący polskiej frakcji podkreślił, że mieszkańcy gmin czekają na niezwłoczne wykonanie projektów inwestycyjnych i administracja samorządu jako władza wykonawcza powinna nie zwlekać z realizacją projektów tak ważnych dla społeczności i nie stwarzać sztucznych procesów biurokratycznych, a operatywnie i szybko wykonywać. Także zachęcił inne starostwa według potrzeb zgłaszać pilne projekty do wykonania, a rada z kolei przyjmie decyzję przekierowania środków

powrocie do pracy w pierwszych dniach podpisał rozporządzenie - wykonanie wstępnej analizy kwalifikacyjnej starostów i właśnie tych starostów, którzy przedstawili swoje projekty inwestycyjne na październikową radę. Przewodniczący frakcji zaznaczył również, że obowiązkiem dyrektora jest przede wszystkim udział w posiedzeniach rady, a wyjazdy i inne sprawy prywatne należy dostosowywać do posiedzeń rady.

Komitet zatwierdził projekty inwestycyjne w Kowalcukach i Bezdanach

Po wysłuchaniu przedstawionych projektów i ich zatwier-

Już można zgłaszać kandydatów do nagrody św. Krzysztofa

Samorząd Miasta Wilna już po raz dwudziesty szósty uhonoruje osoby, które w 2023 roku szczególnie zasłużyły się dla Wilna i wilnian. Zgłaszać kandydatów do Nagrody św. Krzysztofa można do 22 listopada.

Nagroda św. Krzysztofa to jedno z najbardziej prestiżowych wyróżnień stołecznego samorządu. Statuetka jest wręczana osobom i organizacjom najbardziej zasłużonym dla Wilna w dziedzinach nauki, biznesu, kultury, sztuki, oświaty, sportu, praworządności, architektury, działalności charytatywnej, ochrony zdrowia, medycyny, kształtowania wizerunku Wilna, turystyki i in. Nagrody zostaną wręczone 25

stycznia w wileńskim Ratuszu, w dniu, kiedy Wilno świętuje swoje urodziny.

„Zapraszamy do aktywnego wyrażania opinii na temat

tę, które osoby lub stołeczne firmy, placówki, organizacje w roku 2023 najbardziej rozślawiały Wilno w kraju lub poza jego granicami, lub w inny sposób za-

sługują i są godni Nagrody św. Krzysztofa. Zgłaszać kandydatów mogą wszyscy chętni: zarówno wilnianie, jak i przedstawiciele osób prawnych” - zachęca wileński samorząd.

W poprzednich latach wśród nagrodzonych znaleźli się też wileńscy Polacy, m.in. gimnastyk Robert Tworogal (2021), Polski Zespół Pieśni i Tańca „Wilia” (2017), Alicja Klimaszewska, była prezes Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą (2016), s. Michaela Rak, dyrektorka i założycielka Hospicjum im. bł. Michała Sopoćki w Wilnie (2014).

We wniosku ws. zgłoszenia kandydata należy krótko i konkretnie wspomnieć o jego zna-

czących zasługach dla Wilna i/lub wilnian w roku 2023.

Zgłoszone opisy kandydatów zostaną poddane ocenie i 10 laureatów zostanie wyłonionych przez specjalną komisję, w skład której wchodzi wybitni przedstawiciele różnych zawodów.

Kandydatów należy zgłaszać do 22 listopada za pośrednictwem samorządowego elektronicznego systemu zgłaszania kandydatów, e-mailem: kulturos@vilnius.lt lub pocztą (Vilnius miesto savivaldybės administracijos Kultūros skyrius, Apdovanojimų Šv. Kristoforo statulėlėmis sekretoriatas, Konstitucijos pr. 3, Vilnius).

Więcej informacji można zasięgnąć pod numerem telefonu (8 5) 211 2416.

W stolicy

Jesienne sadzenie drzew

Gdy opadną liście, a przyroda przejdzie w stan uspienia, w mieście rozpoczyna się jesienne sadzenie drzew. Nadzorujący wileńskie zieleńce specjaliści planują posadzić tej jesieni prawie 1 000 drzew i 5 000 krzewów – tyle wystarczyłoby do zazielenienia pięciu kilometrów ulic.

Chociaż dla wielu sadzenie drzew kojarzy się z wiosną i latem, zdaniem specjalistów z organizacji pożytku publicznego „Vilniaus miesto parkai” („Wileńskie Parki Miejskie”) najlepiej jest sadzić drzewa, gdy są „uśpione”: wiosną – zanim pękają pąki i jesienią – przed nadejściem silniejszych mrozów.

Nadzorujące miejskie zieleńce przedsiębiorstwo „Stebulė” czeka intensywny miesiąc. Ponad sto drzew zostanie zasadzonych przy al. Laisvės nieopodal Centrum Wystawienniczo-Kongresowego „Litexpo”, jak również – w okolicach basenu w Lazdynai. Zazielenią się też Karolinki – przy ulicach Dariaus Gerbutavičiaus, Rolando Jankausko i Apolinarasa Petrasa Kavoliukasa również zasadzonych zostanie około stu drzew.

Drzewa tej jesieni posadzone zostaną również w Lazdynai, Werkach, Poszylajciach, Žyrmunach, Wirszuliszkach i Szeszkini. W dzielnicach tych drzewa sadzone będą przeważnie w podwórkach – wypełnią miejsca, w któ-

rych poprzednie zieleńce się nie przyjęły. Oprócz tego, przed nadejściem zimy przygotowano 13,3 km osłon ochronnych, które zimą będą chronić niedawno posadzone krzewy i drzewa przed solą używaną do posypywania ulic.

Gatunki sadzonek dobierane są z uwzględnieniem gatunków rosnących w konkretnym miejscu i warunków tam panujących. Wzdłuż ulic sadi się przeważnie klony. Specjaliści „Vilniaus miesto parkai” zauważyli, że posadzone w pobliżu ulic klony dobrze się przyjmują, dobrze też znoszą zanieczyszczenia i są mniej wymagające niż, na przykład, lipy. Oprócz tego, jest to najpopularniejszy gatunek drzew w Wilnie. Z kolei tam, gdzie samoistnie rosną brzozy i sosny, te gatunki są wybierane do nowych nasadzeń.

Nieco dalej od ulic coraz częściej sadi się dęby i lipy, jak też – modrzewie i miłorzęby. Rośnie coraz więcej jagodowych drzew i krzewów, które upatrzyły sobie migrujące lub zimujące w mieście ptaki – jarzębin, aronii i czarnego bzu. W podwórkach sadi się też ostatnio drzewa owocowe – dekoracyjne jabłonie, grusze, czereśnie, leszczyny.

Pod drzewami – pomiędzy jezdnią a ścieżkami dla pieszych – sadi się krzewy. Najintensywniejszy okres ich sadzenia to wiosna i lato. W tym roku posadzono już 38,7 tys. krzewów, do posadzenia jesienią zostało zaledwie 5 tys. sadzonek. Krzewy zapewniają komfort dla pieszych, pomagają również drzewom przetrwać w skomplikowanych miejskich warunkach.

Bardziej zrównoważona i świadoma konsumpcja

Pod koniec października Muzeum Energetyki i Techniki zaprosiło mieszkańców Wilna i gości stolicy na dyskusję o bardziej zrównoważonej przyszłości – 6 200 gości muzeum produkowało dwutlenek węgla i wodór, którymi w przyszłości będą zasilane stołeczne autobusy, grało w gry umysłowe, jak również – w tzw. koszykówkę odpadów, odwiedziło interaktywną salę przemian i badało, jak w sposób bardziej zrównoważony zużywać posiadane zasoby i efektywniej wykorzystywać „zielone” źródła.

Komisja Europejska wybrała Wilno na Zieloną Stolicę Europy 2025. Tytuł ten przyznawany jest miastom, które wdrażają zrównoważone i innowacyjne rozwiązania, ograniczające emisję CO² i zwiększające niezależność energetyczną. Do 2030 roku Wilno ma się stać miastem neutralnym dla klimatu. By osiągnąć ten cel, przemysł i mieszkańcy już teraz dążą do bardziej zrównoważonej i świadomej konsumpcji.

W ostatnim tygodniu października obchodzony był Tydzień Klimatyczny. Z tej okazji

stołeczne przedsiębiorstwa przemysłowe – „Odnówmy miasto” („Atnaujinkime miestą”), „Wilno neutralne dla klimatu” („Neutralus klimatui Vilnius”), Wileński Administrator Systemu Odpadów („Vilniaus atliekų sistemos administratorius”, VASA), „Vilniaus vandenys” – zaprezentowały w Muzeum Energetyki i Techniki wykorzystywane w ich pracy zrównoważone technologie.

„By do 2030 r. całkowicie odejść od paliw kopalnych, już teraz realizujemy strategiczne projekty mające na celu zmniejszenie ilości cząstek stałych emitowa-

nych do środowiska. Oprócz tego, staramy się produkować energię ciepłą wyłącznie z odnawialnych źródeł energii” – podczas dyskusji poświęconej wdrażanym w Wilnie technologiom zrównoważonym powiedział Rimvydas Kvedaravičius, kierownik ds. produkcji w przedsiębiorstwie „Vilniaus šilumos tinklai”. Zaprezentował jeszcze jedno innowacyjne rozwiązanie – zasilany wodorem transport publiczny. Planowane jest wyprodukowanie ponad 1 mln metrów sześciennych wodoru, który mógłby zasilić ponad 16 autobusów wileńskiej zajezdni.

§ Zapytaj, nie zbledzisz!

Porady prawne

Umowa o pracę może zostać rozwiązana bez woli stron

Wnoszone do komisji ds. sporów pracowniczych przez pracowników skargi najczęściej (około 75 proc.) dotyczą wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń, natomiast spory pracownicze dotyczące legalności zwolnienia są drugim najczęstszym rodzajem roszczeń rozpatrywanych przez komisje ds. sporów pracowniczych. W 2022 r. komisje te najczęściej rozpatrywały przypadki zwolnienia z inicjatywy pracodawcy z winy pracownika (art. 58 Kodeksu Pracy), z inicjatywy pracownika bez ważnych powodów (art. 55 Kodeksu Pracy), po uznaniu przez pracodawcę wyników okresu próbnego za niezadawalające (cz. 3 art. 36 Kodeksu Pracy) oraz z inicjatywy pracodawcy bez winy pracownika (art. 57 Kodeksu Pracy).

Kierowniczka Wydziału ds. Organizacji Pracy Komisji ds. Sporów Pracowniczych Państwowej Inspekcji Pracy Irina Janukevičienė podkreśla, że zdarzają się również spory dot. legalności zwolnienia z pracy, w sprawie których strony – na pierwszy rzut oka – nie powinny toczyć sporu. Jednym z nich jest zwolnienie bez zaistnienia woli obu stron (art. 60 Kodeksu Pracy). Ten artykuł Kodeksu Pracy przewiduje końcową listę przyczyn, z powodu których umowa o pracę ma być rozwiązana bez powiadomienia, a jedną z nich jest pozbawienie pracownika w trybie ustawowym specjalnych uprawnień do wykonywania określonej pracy lub pełnienia określonych funkcji (punkt 2 części 1 art. 60 Kodeksu Pracy). Należy podkreślić, że pracodawca po otrzymaniu dokumentu potwierdzającego wskazaną w części 1 tego artykułu przyczynę lub po uzyskaniu w inny sposób informacji o niej powinien nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od dnia otrzymania dokumentu lub uzyskania informacji o niej rozwiązać umowę o pracę. Oprócz tego, w przypadkach określonych w punktach 4, 5 i 7 części 1 niniejszego artykułu pracownikowi ma być wypłacona odprawa odpowiedniej wysokości (od połowy do dwóch średnich miesięcznych wynagrodzeń pracownika). Kierowniczka wydziału I. Janukevičienė podaje, że w komisji ds. sporów pracowniczych rozpatrywana była sprawa dotycząca zgodności z prawem rozwiązania stosunku pracy bez zaistnienia woli obu stron (gdy pracownik w trybie ustawowym pozbawiany jest specjalnych uprawnień do wykonywania określonej pracy lub pełnienia określonych funkcji), która dotarła do Litewskiego Sądu Najwyższego (orzeczenie z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie cywilnej nr e3K-3-70-701/2023) i podkreśla, że zarówno w komisji ds. sporów pracowniczych, jak też w sądach wszystkich instancji spór został rozwiązany w ten sam sposób, tj. zwolnienie pracownika z pracy uznane zostało za niezgodne z prawem. Specjalistka zaznacza, że zgodnie z praktyką sądową i literaturą prawniczą wygaśnięcie licencji jako specjalnego prawa samo w sobie nie daje prawa do zerwania umowy o pracę (orzeczenie Litewskiego Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie cywilnej nr 3K-3-372/2012). Realizacja umowy o pracę w takim przypadku zależy od aktywnych działań pracownika w celu przedłużenia ważności licencji. Tak więc, pracodawca może podjąć decyzję o rozwiązaniu umowy o pracę, jeżeli w rozsądnym terminie ważność licencji nie została przedłużona.

